

บทความวิจัย (Research Article)

การตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Naming and Meanings of Building and Place Names at
Pibulsongkram Rajabhat University

ฐิติมาพร นิมหนู^{1*} ภัทรพล ฉัตรธง¹ อมิตา บุญแร่¹
อารยา เจ็กรักษ์¹ เมศิณี ภัทรมูธา² และรัตนาวดี ปาแปง²
Thitimporn Nimnoo^{1*}, Pattarapol Chartthong¹, Amita Bunrae¹,
Araya Jekrak¹, Mesinee Pataramutha², and Ruttanawadee Papang²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 103 ชื่อ ผลการวิจัยพบว่าการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมี 6 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้คำสมาส ประกอบไปด้วยคำสมาสที่มีสนธิ และคำสมาสที่ไม่มีสนธิ 2) การใช้คำประสม ประกอบไปด้วยการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำไทย คำไทยกับคำบาลี คำไทยกับคำสันสกฤต คำไทยกับคำบาลีสันสกฤต คำไทยกับคำอังกฤษ และคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ 3) การใช้คำทับศัพท์ ประกอบไปด้วยการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษและการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษกับจำนวนนับ 4) การใช้จำนวนนับ ประกอบไปด้วยการใช้จำนวนนับ และการใช้จำนวนนับประกอบชื่ออาคารและสถานที่ 5) การใช้อักษรย่อ ประกอบไปด้วยการใช้อักษรย่อเป็นชื่ออาคารและสถานที่ การใช้อักษรย่อกับจำนวนนับ และการใช้อักษรย่อประกอบชื่ออาคารและสถานที่กับจำนวนนับ 6) การใช้พยางค์ พบการตั้งชื่ออาคารและสถานที่จำนวน 6 พยางค์มากที่สุด ส่วนความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามพบ 6 ความหมาย ได้แก่ 1) ความหมายที่เกี่ยวข้องกับ

¹ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Thai Language Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

² อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Lecturer in Thai Language Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

*Corresponding author; email: mesinee@psru.ac.th

(Received: 26 February 2025 ; Revised: 5 August 2025; Accepted: 26 November 2025)

พระนามของพระมหากษัตริย์และชื่อบุคคล 2) ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญ 3) ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชพรรณไม้ 4) ความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งาน 5) ความหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญญา, ความรู้ 6) ความหมายอื่น ๆ

คำสำคัญ: การตั้งชื่อ อาคารและสถานที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Abstract

This research aimed to analyze the naming and meanings of 103 buildings and places at Pibulsongkram Rajabhat University. The results of the research revealed that the naming of buildings and places at Pibulsongkram Rajabhat University can be classified into 6 characteristics: 1) the use of Pali and Sanskrit compound words (samasa), including compounds with sandhi (phonological blending) and compounds without sandhi; 2) the use of compound words, including combinations of Thai with Thai, Thai with Pali, Thai with Sanskrit, Thai with Pali-Sanskrit, Thai with English, and Thai with other foreign languages; 3) the use of transliterated words, including English transliterated words and English transliterated words combined with numbers; 4) the use of cardinal numbers, including standalone numbers and numbers combined with building and place names; 5) the use of abbreviations, including abbreviations used as building and place names, abbreviations with numbers, and abbreviations combined with building and place names and numbers; and 6) the use of syllables, with six-syllable names being the most common among building and place names. Regarding the meanings of building and place names at Pibulsongkram Rajabhat University, 6 categories were found: 1) meanings related to the names of kings and individuals; 2) meanings related to significant events; 3) meanings related to plants; 4) meanings related to the functions or uses of the buildings or places; 5) meanings related to wisdom or knowledge; and 6) other miscellaneous meanings.

Keywords: naming, buildings and places, Pibulsongkram Rajabhat University

บทนำ

ภาษา คือ ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 868-869) ดังนั้นภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญของมนุษย์ เพื่อใช้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการต่าง ๆ รวมไปถึงการใช้ อวัจนภาษา เช่น สีหน้า ท่าทาง สายตา ประกอบการสื่อสาร เมื่อภาษาถูกใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ มนุษย์จึงต้องกำหนดความหมายของถ้อยคำขึ้นมาเพื่อใช้สื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างคนในสังคม ด้วยการกำหนดชื่อเรียกและให้ความหมายของชื่อ ดังนั้นชื่อจึงสิ่งที่มีมนุษย์ได้สร้างขึ้นเป็นคำต่าง ๆ เพื่อใช้แทนคน สัตว์ สิ่งของ โดยทั่ว ๆ ไปหรือโดยเฉพาะเจาะจง หรือสิ่งที่เป็นนามธรรมที่สามารถสัมผัสหรือรู้สึกได้ เพื่อนำมาเรียกหรืออ้างถึง (วิกิพีเดีย, 2567)

การตั้งชื่อย่อมมีความสำคัญต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นการตั้งชื่อเด็กแรกเกิด การตั้งชื่อร้านค้าขายสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ชื่อนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่คนเราจะจดจำได้หากว่าเราไม่มีชื่อเรียกสิ่งของใด ๆ ก็ตาม ก็ไม่อาจเรียกชื่อสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องและไม่อาจสื่อสารกันได้ด้วยภาษา (ชุตินา ช่างข้า, 2559, น. 3) เช่นเดียวกับการตั้งชื่อเรียกอาคารและสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งจะใช้ชื่อในการเรียกขานทำให้เข้าใจตรงกันว่าหมายถึงสถานที่ใดและตั้งอยู่ที่ไหน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2464 ซึ่งเป็นเพียงโรงเรียนประจำมณฑลพิษณุโลก พ.ศ. 2469 กระทรวงธรรมการได้สร้างอาคารเรียนเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประจำมณฑลขึ้นในบริเวณพระราชวังจันทน์ ต่อมา พ.ศ. 2476 กระทรวงธรรมการเปิดแผนกฝึกหัดครูขึ้นในโรงเรียนประจำมณฑลพิษณุโลก (โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีในปัจจุบัน) เมื่อ พ.ศ. 2486 แผนกฝึกหัดครูและโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีได้ถูกแยกออกมาเป็นอีกโรงเรียนหนึ่งได้ชื่อว่าโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลก โดยที่กิจการแยกกันแต่สถานที่ยังใช้รวมกันอยู่ ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูขึ้นอยู่กับการมัธยมศึกษา ใน พ.ศ. 2497 กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้น จึงโอนโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลกไปสังกัดกรมการฝึกหัดครู และปรับปรุงหลักสูตรเป็นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) และใน พ.ศ. 2498 รัฐบาลได้สร้างโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีขึ้นมาใหม่ในที่ตรงข้ามกับแม่น้ำ เมื่อโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีได้ย้ายมาอยู่ ณ ที่แห่งใหม่ ราชการจึงยกสถานที่เก่าให้อยู่ในความดูแลของโรงเรียนสตรีฝึกหัดครู ในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2499 โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูได้แยกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีไปตั้ง ณ บริเวณถนนวังจันทน์ และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูพิบูลสงคราม

ต่อมาในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูเป็น “วิทยาลัยครู” ในปี พ.ศ. 2504 วิทยาลัยครูพิบูลสงครามเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ. สูง) และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ต่อมามีการเปิดสอนระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) และได้ขยายวิทยาลัยออกไปที่บริเวณทุ่งทะเลแก้ว เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม “สถาบันราชภัฏ” แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม” ต่อมาในวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกฐานะสถาบันราชภัฏขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ยังผลให้สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ส่วนวังจันทน์, 2566)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามส่วนวังจันทน์และส่วนทะเลแก้ว เป็นสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของนักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนเป็นที่ตั้งของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในของมหาวิทยาลัย และหอพัก ซึ่งประกอบด้วยอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และสถานที่สำคัญจำนวนมาก มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดให้มีชื่อเรียกเฉพาะ เช่น อาคารพิบูลวิษุ อาคารทีปวิษุ อาคารพระปกเกล้า อาคารยิมเนเซียมทะเลแก้ว หอประชุมศรีวชิโรติ สนามกีฬา พระองค์ดำ เป็นต้น สำหรับชื่ออาคาร สิ่งปลูกสร้าง และสถานที่ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยนั้น เป็นการนำคำมาใช้เพื่อกำหนดเรียกอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และสถานที่ต่าง ๆ อย่างเฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ชื่อเรียกยังสื่อถึงความหมายที่แตกต่างกันไปด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์การตั้งชื่ออาคารและสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อวิเคราะห์ความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล

สงคราม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจำนวน 103 ชื่อดังนี้

1. อาคารพิบูลวิษัญ (PIBUL)
2. อาคารทีปวิษัญ (ท)
3. อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ (IT)
4. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (มรพส.)
5. อาคารยิมเนเซียมทะเลแก้ว (โรงยิมส์)
6. อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 1
7. อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 2
8. อาคารคณะครุศาสตร์ (อาคาร2)
9. อาคารนนทรี (อาคาร3)
10. อาคาร 4 (ครุศาสตร์)
11. อาคาร 5 (ครุศาสตร์)
12. อาคาร 6 (ครุศาสตร์)
13. อาคารอนุสรณ์
14. อาคารศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา
15. อาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ (กศ)
16. อาคารสาขาวิชาพลศึกษา
17. อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (HUSO)
17. อาคารสาขาวิชาดนตรี (ป.ดนตรีสากล, ป.ทฤษฎีสากล)
19. อาคารคณะวิทยาการจัดการ (MS)
20. อาคารพระปกเกล้า (ป)
21. อาคารเวียงแก้ว
22. อาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร (กอ)
23. อาคารไพรซ์ ฟิชพันธุ์ (ไพรซ์)
24. อาคารปฏิบัติการแปรรูปอาหารและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (แปรรูป)
25. อาคารปฏิบัติการเกษตรและอาหาร
26. อาคารปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร
27. อาคารวิทยาศาสตร์ (วท)
28. อาคารวิทยสโมสร (ศว)
29. อาคารวิทยาศาสตร์ 2 (SC)
30. อาคารคหกรรมศาสตร์
31. อาคารปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
32. อาคารปฏิบัติการสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุข)
33. อาคารปฏิบัติการสาขาจุลชีววิทยา
34. อาคารปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพ

35. อาคารสารภี	36. อาคาร ป.อาหาร 1
37. อาคาร MECHANICAL ENGINEERING (ME)	38. อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1
39. อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2	40. อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 3
41. อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4	42. อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 5
43. อาคารปฏิบัติการหุ่นยนต์และระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ	44. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์
45. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา	46. หอประชุมศรีวิจิตรโชติ
47. โรงผลิตน้ำดื่ม	48. กองพัฒนานักศึกษา
49. สระว่ายน้ำ	50. ฟิตเนส
51. ศาลเจ้าพ่อทะเลแก้ว	52. ศูนย์อาหารเรือนแพ
53. ศาลาพิบูลภักดี	54. หอพักราชพฤกษ์ (ส่วนทะเลแก้ว)
55. หอพักกาสะลองโซน a โซน b และโซน c (ส่วนทะเลแก้ว)	56. หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 1 (ส่วนทะเลแก้ว)
57. หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 2 (ส่วนทะเลแก้ว)	58. หอพักกัลปพฤกษ์ (ส่วนวันจันทร์)
59. หอพักนันทนิเวศ (ส่วนวันจันทร์)	60. หอพักบุคลากรส่วนสนามบิน
61. หอพักทะเลแก้วนิเวศ 1 (หอหญิง)	62. หอพักทะเลแก้วนิเวศ 2 (หอหญิง)
63. หอพักทะเลแก้วนิเวศ 3 (หอหญิง)	64. ห้องประชุม ท.210
65. ห้องประชุม ท.308	66. ห้องประชุม ท.309
67. ห้องประชุม ท.410	68. ห้องประชุม IT ชั้น 2
69. ห้องประชุม ฉ.401	70. ห้องประชุม ฉ.801
71. HUSO Conference 1	72. HUSO Conference 2
73. HUSO สโลปชั้น 2	74. ห้องประชุม กบ.
75. สระน้ำทะเลแก้ว	76. ห้องประชุมใหญ่ชั้น 2
77. ห้องประชุมใหญ่ชั้น 3	78. ห้องประชุม ม. (มหาวชิราลงกรณ์)
79. ห้องประชุม 5112	80. ห้องสโลปชั้น 2 (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม)

81. ห้องประชุม PIBUL 216	82. ห้องประชุม 450 ที่นั่ง
(คณะวิทยาการจัดการ)
83. ห้องประชุม 308	84. ห้องประชุม Meeting 1
85. ห้องประชุม Meeting 2	86. ห้องประชุม Meeting 3
87. ห้องประชุม Meeting Hall	88. ห้องประชุม Mini Thater 1
89. ห้อง Training Room	90. ห้องคาราโอเกะ 1
91. ห้องคาราโอเกะ 2	92. ห้องคาราโอเกะ 3
93. ห้องคาราโอเกะและ Netflix	94. ห้องประชุม AFE 305
95. สนามกีฬาพระองค์ดำ	96. อาคารประถมศึกษา
97. อาคารอนุบาล	98. หอประชุมใหญ่ (สาธิต มรพส.)
99. สपोर्टโดม	100. ลานกีฬาสาธิต
101. ศาลาพิบูลวัฒนธรรม	102. ห้องประชุม 500 ที่นั่ง
(อาคารพิบูลวิชัย)
103. ห้องประชุม 800 ที่นั่ง
(อาคารพิบูลวิชัย)	

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาการตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามโดยใช้แนวคิดเรื่องคำ พยางค์ และความหมายของคำ ของ วิเชียร เกษประทุม (2558) และ ประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ความหมาย ของ วรรตนันท์ บุตรเพชร และคณะ (2560) ดังนี้

1. การตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 - 1.1 การใช้คำสมาส
 - 1.2 การใช้คำประสม
 - 1.3 การใช้คำทับศัพท์
 - 1.4 การใช้จำนวนนับ
 - 1.5 การใช้อักษรย่อ
 - 1.6 การใช้พยางค์

2. ความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

- 2.1 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพระนามของพระมหากษัตริย์และชื่อบุคคล
- 2.2 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญ
- 2.3 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชพรรณไม้
- 2.4 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งาน
- 2.5 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญญา, ความรู้
- 2.6 ความหมายอื่น ๆ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ชื่ออาคารและสถานที่โดยเรียกชื่ออาคารและสถานที่เป็นชื่อเต็ม เช่น อาคารพิบูลวิษณุ อาคารที่ปวิษณุ มาวิเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อมูล โดยการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำและความหมายของคำ และพยางค์ ชื่อ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์การตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามตามกรอบแนวทางการวิจัย

3. ชั้นสรุป อภิปรายผล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis)

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการตั้งชื่อและความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 103 ชื่อ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

การวิเคราะห์การตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปรากฏ 6 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำสมาส การใช้คำประสม การใช้คำทับศัพท์ การใช้จำนวนนับ การใช้ อักษรย่อ และการใช้พยางค์

1.1 การใช้คำสมาส

คำสมาส คือ การเอาศัพท์ตั้งแต่ 2 ศัพท์ขึ้นไปมาต่อกันเป็นศัพท์เดียว ตามหลักที่ได้มาจากไวยากรณ์ภาษาบาลีและสันสกฤต (วิเชียร เกษประทุม, 2558, น. 62) การวิเคราะห์ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏการตั้งชื่ออาคารและสถานที่โดยการใช้คำสมาส พบการใช้คำสมาส 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 คำสมาสมีสันธิ

คำสมาสมีสันธิ หมายถึง สมาสที่กลมกลืนเสียงของคำ โดยการนำคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเชื่อมต่อกันเข้า ทำให้เสียงพยางค์หลังของคำหน้ากลมกลืนกับเสียงพยางค์หน้าของคำหลัง (วิเชียร เกษประทุม, 2558, น. 64) ในการศึกษาการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่เป็นคำสมาสมีสันธิ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ อาคารมหาวชิราลงกรณ์ (มหา+วชิระ+ อลงกรณ์)

1.1.2 คำสมาสไม่มีสันธิ

คำสมาสไม่มีสันธิ หมายถึง คำสมาสที่ไม่กลมกลืนเสียงของคำ โดยการนำคำในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มาเรียงต่อเข้าเป็นคำเดียว โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ (วิเชียร เกษประทุม, 2558, น. 62) ในการศึกษาการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่เป็นคำสมาสไม่มีสันธิ จำนวน 9 ชื่อ ได้แก่ อาคารพิบูลวิษณุ (พิบูล+วิษณุ) อาคารที่ปวิษณุ (ที่ป+วิษณุ) อาคารวิทยาศาสตร์ (วิทยา+ศาสตร์) อาคารวิทยาศาสตร์ 2 (วิทยา+ศาสตร์) อาคารสาขาวิชาพลศึกษา (สาขา+วิชา+พล+ศึกษา) อาคารปฏิบัติการเกษตรและอาหาร (ปฏิบัติการ+เกษตร+และ+อาหาร) หอประชุมศรีวชิรโชติ (ศรี+วชิร+โชติ) ศาลาพิบูลภักดี (พิบูล+ภักดี) อาคารสาขาวิชาดนตรี (สาขา+วิชา+ ดนตรี)

1.2 การใช้คำประสม

คำประสม คือ การนำคำมูลที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมเป็นคำเดียวกันแล้วเกิดคำใหม่ มีความหมายใหม่ แต่ยังคงมีเค้าความหมายเดิมอยู่ คำที่นำมาประสมกันนั้น อาจเป็นคำไทยกับคำไทย หรือคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ หรือภาษาต่างประเทศกับภาษาต่างประเทศก็ได้ (วิเชียร เกษประทุม, 2558, น. 57) การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่

ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏการตั้งชื่ออาคารและสถานที่โดยการใช้คำประสมพบการใช้คำประสม 6 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำไทย

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำประสมระหว่างคำไทยกับคำไทย จำนวน 4 ชื่อ ได้แก่ อาคารเวียงแก้ว ศาลเจ้าพ่อทะเลแก้ว หอพักบุคลากรส่วนสนามบิน หอประชุมใหญ่

1.2.2 การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำบาลี

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำประสมระหว่างคำไทยกับคำบาลี จำนวน 7 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร อาคารปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อาคารปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพ โรงผลิตน้ำดื่ม สระว่ายน้ำ หอพักนันทนิเวศน์ สนามกีฬาพระองค์ดำ

1.2.3 การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำสันสกฤต

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำประสมระหว่างคำไทยกับคำสันสกฤต จำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ อาคารคณะวิทยาการจัดการ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา กองพัฒนานักศึกษา

1.2.4 การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำบาลีสันสกฤต

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำประสมระหว่างคำไทยกับคำบาลีสันสกฤต จำนวน 16 ชื่อ ได้แก่ อาคารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาคารไพรัช พีชพันธุ์ (ไพรัช) อาคารปฏิบัติการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์ อาคารปฏิบัติการสาธารณสุขศาสตร์ อาคารปฏิบัติการสาขาจุลชีววิทยา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษามหาวชิราลงกรณ์ ศูนย์อาหารเรือนแพ อาคารอนุบาล ลานกีฬาสาธิต ศาลาพิบูลวัฒนธรรม อาคารวิทย์สโมสร อาคารคหกรรมศาสตร์ อาคารคณะครุศาสตร์ สระน้ำทะเลแก้ว หอพักกัลปพฤกษ์ (ส่วนวังจันทร์) อาคารพระปกเกล้า

1.2.5 การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำอังกฤษ

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำประสมระหว่างคำไทยกับคำอังกฤษ จำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ อาคารยิมเนเซียมทะเลแก้ว หอพักกาสะลองโซน A โซน B โซน C

1.2.6 การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ

การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ คือ การนำคำไทยและคำภาษาต่างประเทศมากกว่าสองภาษามารวมกัน หรือการคำภาษาต่างประเทศมากกว่าสองภาษามารวมกันจนเกิดคำใหม่ เช่น สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประสมด้วยคำว่า วิทย (ส.) + บริการ (ป.)+ และ + เทคโนโลยี (อ.) + สารสนเทศ (ป., ส.), อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ ประสมด้วยคำว่า ศูนย์ (ป.) + ภาษา (ส.) +คอมพิวเตอร์ (อ.) เป็นต้น ในการศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำประสมระหว่างคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ มีจำนวน ชื่อ 7 ได้แก่ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคารศูนย์วัฒนธรรมและเทคโนโลยีการศึกษา อาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ อาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร อาคารปฏิบัติการหุ่นยนต์และระบบการปฏิบัติการอัตโนมัติ อาคารประถมนศึกษา

1.3 การใช้คำทับศัพท์

คำทับศัพท์ คือ การเขียนคำของภาษาหนึ่งด้วยตัวอักษรของอีกภาษาหนึ่งโดยวิธีถ่ายเสียงและถอดอักษร เช่น คำว่า computer เขียนทับศัพท์เป็น คอมพิวเตอร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 561) การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏการตั้งชื่ออาคารและสถานที่โดยการใช้คำทับศัพท์ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.3.1 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ คือ การนำคำภาษาอังกฤษมาใช้เขียนเป็นชื่อเรียกโดยตรง หรือนำคำภาษาอังกฤษมาถ่ายเสียงและถอดอักษรเป็นภาษาไทย เพื่อใช้เป็นชื่อเรียกอาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในการศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 6 ชื่อ ได้แก่ อาคาร MECHANICAL ENGINEERING ห้องประชุม Meeting Hall ห้องคาราโอเกะและ Netflix สपोर्टโดม ฟิตเนส ห้อง Training Room

1.3.2 การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษกับจำนวนนับ

การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษกับจำนวนนับ คือ การนำคำภาษาอังกฤษโดยตรงหรือคำภาษาอังกฤษที่ถ่ายเสียงและถอดอักษรเป็นภาษาไทยแล้ว มาใช้เรียกชื่ออาคารและสถานที่ตามด้วยตัวเลขที่เป็นจำนวนนับ ในการศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษกับจำนวนนับ จำนวน 14 ชื่อ ได้แก่ HUSO Conference 1 HUSO Conference 2 ห้องประชุม PIBUL 216 ห้องคาราโอเกะ 1 ห้อง

คาราโอเกะ 2 ห้องคาราโอเกะ 3 ห้องประชุม Meeting 1 ห้องประชุม Meeting 2 ห้องประชุม Meeting 3 ห้องประชุม Mini Theatre 1 ห้องประชุม AFE 305 ห้องสโลปชั้น 2 ห้องประชุม IT ชั้น 2 HUSO สโลป ชั้น 2

1.4 การใช้จำนวนนับ

การใช้จำนวนนับ คือ การนำตัวเลขที่เกิดจากการนับมาใช้สำหรับนับจำนวน การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏการตั้งชื่ออาคารและสถานที่โดยการใช้จำนวนนับ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.4.1 การใช้จำนวนนับเป็นชื่ออาคารและสถานที่

การใช้จำนวนนับเป็นชื่ออาคารและสถานที่ คือ การนำตัวเลขมาใช้เป็นชื่อเรียกอาคารและสถานที่โดยตรง ในการศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้จำนวนนับเป็นชื่ออาคารและสถานที่ จำนวน 10 ชื่อ ได้แก่ อาคาร 4 (ครุศาสตร์) อาคาร 5 (ครุศาสตร์) อาคาร 6 (ครุศาสตร์) ห้องประชุมใหญ่ชั้น 2 ห้องประชุมใหญ่ชั้น 3 ห้องประชุม 5112 ห้องประชุม 308 ห้องประชุม 450 ที่นั่ง (คณะวิทยาการจัดการ) ห้องประชุม 500 ที่นั่ง (อาคารพิบูลวิชญ์) ห้องประชุม 800 ที่นั่ง (อาคารพิบูลวิชญ์)

1.4.2 การใช้จำนวนนับประกอบชื่ออาคารและสถานที่

การใช้จำนวนนับประกอบชื่ออาคารและสถานที่ คือ การนำตัวเลขมาใช้ประกอบกับชื่อเรียก หรือต่อท้ายชื่ออาคารและสถานที่นั้น ๆ ในการศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้จำนวนนับประกอบชื่ออาคารและสถานที่ จำนวน 14 ชื่อ ได้แก่ อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 1 อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 2 อาคารวิทยาศาสตร์ 2 (SC) อาคาร ป.อาหาร 1 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 3 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 5 หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 1 (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 2 (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักทะเลแก้วนิเวศ 1 (หอหญิง) หอพักทะเลแก้วนิเวศ 2 (หอหญิง) หอพักทะเลแก้วนิเวศ 3 (หอหญิง)

1.5 การใช้อักษรย่อ

การใช้อักษรย่อ คือ การย่อคำให้สั้นลงโดยใช้ตัวอักษรเพียงบางส่วนของคำเต็ม และใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) หรือจุดกำกับไว้หลังตัวอักษรย่อนั้น เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏการตั้งชื่ออาคารและสถานที่โดยใช้อักษรย่อ 3 ลักษณะ ดังนี้

1.5.1 การใช้อักษรย่อเป็นชื่ออาคารและสถานที่

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้อักษรย่อเป็นชื่ออาคารและสถานที่ จำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ ห้องประชุม กบ. (Boardroom) ห้องประชุม ม. (มหาวิทยาลัยราชภัฏ)

1.5.2 การใช้อักษรย่อกับจำนวนนับ

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้การใช้อักษรย่อกับจำนวนนับ จำนวน 6 ชื่อ ได้แก่ ห้องประชุม ท.309 ห้องประชุม ท.410 ห้องประชุม ฉ.801 ห้องประชุม ท.308 ห้องประชุม ท.210 ห้องประชุม ฉ.401

1.5.3 การใช้อักษรย่อประกอบชื่ออาคารและสถานที่กับจำนวนนับ

การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏชื่อที่ใช้อักษรย่อประกอบชื่ออาคารและสถานที่กับจำนวนนับ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ ห้องประชุม IT ชั้น 2

1.6 การใช้พยางค์

พยางค์ หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ (วิเชียร เกษประทุม, 2558, น. 68) การศึกษาชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามปรากฏจำนวนพยางค์ที่ใช้การตั้งชื่ออาคารและสถานที่ ดังนี้

1.6.1 ชื่ออาคารและสถานที่ 2 พยางค์ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ ฟิตเนส

1.6.2 ชื่ออาคารและสถานที่ 3 พยางค์ จำนวน 5 ชื่อ ได้แก่ อาคาร 4 (ครุศาสตร์) อาคาร 5 (ครุศาสตร์) อาคาร 6 (ครุศาสตร์) สระว่ายน้ำ สปอร์ตโดม

1.6.3 ชื่ออาคารและสถานที่ 4 พยางค์ จำนวน 5 ชื่อ ได้แก่ อาคารนันทรี (อาคาร3) อาคารเวียงแก้ว ห้องประชุม ม. (มหาวิทยาลัยราชภัฏ) ห้อง Taring Room หอประชุมใหญ่ (สาธิต มรพส.)

1.6.4 ชื่ออาคารและสถานที่ 5 พยางค์ จำนวน 13 ชื่อ ได้แก่ อาคารพิบูลวิษณุ (PIBUL) อาคารทีปวิษณุ (ท) อาคารอนุสรณ์ อาคารพระปกเกล้า (ป) อาคารสารภี โรงผลิตน้ำดื่ม ศูนย์อาหารเรือนแพ หอพักราชพฤกษ์ ห้องประชุม กบ. สระน้ำทะเลแก้ว ห้องสโลปชั้น 2 (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม) อาคารอนุบาล ลานกีฬาสาธิต

1.6.5 ชื่ออาคารและสถานที่ 6 พยางค์ จำนวน 22 ชื่อ ได้แก่ อาคารไพรัช พิษพันธ์ุ (ไพรัช) อาคารวิทยาศาสตร์ อาคาร ป.อาหาร 1 ศาลเจ้าพ่อทะเลแก้ว ศาลาพิบูลภักดี หอพักกัลปพฤกษ์ หอพักนันทนิเวศ Huso conference 1 Huso conference 2 Huso สโลปชั้น

2 ห้องประชุมใหญ่ชั้น 2 ห้องประชุมใหญ่ชั้น 3 ห้องประชุม 308 ห้องประชุม Meeting 1 ห้องประชุม Meeting 2 ห้องประชุม Meeting 3 ห้องประชุม Meeting Hall ห้องคาราโอเกะ 1 ห้องคาราโอเกะ 2 ห้องคาราโอเกะ 3 อาคารประถมศึกษา สระว่ายน้ำทะเลแก้ว

1.6.6 ชื่ออาคารและสถานที่ 7 พยางค์ จำนวน 17 ชื่อ ได้แก่ อาคารคณะครุศาสตร์ (อาคาร2) อาคารวิทยาศาสตร์ 2 กองพัฒนานักศึกษา หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 1 หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 2 ห้องประชุม ท.210 ห้องประชุม ท.308 ห้องประชุม ท.309 ห้องประชุม ท.410 ห้องประชุม IT ชั้น 2 ห้องประชุม ฉ.401 ห้องประชุม ฉ.801 ห้องประชุม 5112 ห้องประชุม 500 ที่นั่ง (อาคารพิบูลวิบูลย์) ห้องประชุม 800 ที่นั่ง (อาคารพิบูลวิบูลย์) สนามกีฬาพระองค์ดำ

1.6.7 ชื่ออาคารและสถานที่ 8 พยางค์ จำนวน 14 ชื่อ ได้แก่ อาคารยิมเนเซียมทะเลแก้ว (โรงยิมส์) อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 1 อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 2 อาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ (กศ) อาคารสาขาวิชาดนตรี หอประชุมศรีวิจิตรโชติ หอพักทะเลแก้วนิเวศ 1 หอพักทะเลแก้วนิเวศ 2 หอพักทะเลแก้วนิเวศ 3 ห้องประชุมpibul 216 ห้องประชุม Mini Theater 1 ห้องคาราโอเกะ และ Netflix ศาลาพิบูลวัฒนธรรม อาคารวิทยสโมสร (ศว)

1.6.8 ชื่ออาคารและสถานที่ 9 พยางค์ จำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ (IT) ห้องประชุม AFE 305 ห้องประชุม 450 ที่นั่ง (คณะวิทยาการจัดการ)

1.6.9 ชื่ออาคารและสถานที่ 10 พยางค์ จำนวน 5 ชื่อ ได้แก่ อาคารสาขาวิชาพลศึกษา อาคารปฏิบัติคหกรรมศาสตร์ อาคารปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อาคาร MECHANICAL ENGEENING อาคารคณะวิทยาการจัดการ (MS)

1.6.10 ชื่ออาคารและสถานที่ 11 พยางค์ จำนวน 6 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการเกษตรและอาหาร อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 3 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 5

1.6.11 ชื่ออาคารและสถานที่ 12 พยางค์ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการสาธารณสุขศาสตร์

1.6.12 ชื่ออาคารและสถานที่ 13 พยางค์ จำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา

1.6.13 ชื่ออาคารและสถานที่ 14 พยางค์ จำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ อาคารศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (HUSO) อาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร (กอ)

1.6.14 ชื่ออาคารและสถานที่ 15 พยางค์ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการ สาขาจุลชีววิทยา

1.6.15 ชื่ออาคารและสถานที่ 17 พยางค์ จำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการ หุ่นยนต์และปฏิบัติการอัตโนมัติ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงคราม สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (มรพส.)

1.6.16 ชื่ออาคารและสถานที่ 18 พยางค์ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการแปรรูปอาหารและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (แปรรูป)

1.6.17 ชื่ออาคารและสถานที่ 20 พยางค์ จำนวน 1 ชื่อ ได้แก่ อาคารปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร

2. การวิเคราะห์กลวิธีทางความหมาย

การวิเคราะห์กลวิธีทางความหมายในการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นการจับกลุ่มทางความหมายของชื่ออาคารและสถานที่ให้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน จากการศึกษาการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามสามารถแบ่งกลุ่มความหมายได้ 6 กลุ่มความหมาย ดังต่อไปนี้

1. ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพระนามของพระมหากษัตริย์และชื่อบุคคล

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับพระนามของพระมหากษัตริย์และชื่อบุคคล มีจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ สนามกีฬาพระองค์ดำ หอประชุม ม. (มหาวิทยาลัยราชภัฏ) และอาคารไพรัช พิษพันธ์ุ (ไพรัช) โดยคำว่า “ไพรัช” เป็นชื่อของอาจารย์ผู้ก่อตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร อาคารนี้เป็นอาคารแรกที่สร้างขึ้น ดังนั้นจึงตั้งชื่ออาคารว่า อาคารไพรัช เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่อาจารย์ไพรัชซึ่งเป็นผู้ก่อตั้ง

2. ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญ

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญ มีจำนวน 4 ชื่อ ได้แก่ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงคราม อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อาคารอนุสรณ์ (ในปี พ.ศ. 2525 ได้เกิดอุบัติเหตุเครื่องบินกองทัพอากาศตบกบรีเวณอาคาร 1 ของโรงเรียนสาธิตพิบูลสงครามส่วนวังจันทน์ทำให้อาคารเรียนได้รับความเสียหายบางส่วน และกองทัพอากาศได้จัดสรรงบประมาณในการสร้างอาคารโรงเรียนสาธิตหลังใหม่ที่ส่วนวังจันทน์ใช้ชื่อว่าอาคารอนุสรณ์เพื่อรำลึกว่าเป็นอาคารที่กองทัพอากาศเป็นผู้จัดสรรงบประมาณมาสร้างให้อาคารพระปกเกล้า

3. ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชพรรณไม้

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชพรรณไม้ มีจำนวน 7 ชื่อ ได้แก่ อาคารนันทรี (อาคาร3) อาคารสารภี หอพักราชพฤกษ์ (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักกาสะลองโซน a โซน b และโซน c (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 1 (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 2 (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักกัลปพฤกษ์

4. ความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งาน

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งาน มีจำนวน 89 ชื่อ ได้แก่ อาคารยิมเนเซียมทะเลแก้ว (โรงยิมส์) อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 1 อาคารศูนย์กีฬาในร่ม 2 อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ (IT) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ (มรพส.) อาคาร 4 (ครุศาสตร์) อาคาร 5 (ครุศาสตร์) อาคาร 6 (ครุศาสตร์) อาคารศูนย์นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา อาคารสาขาวิชาพลศึกษา อาคารสาขาวิชาดนตรี (ป.ดนตรีสากล ป.ทฤษฎีสากล) อาคารคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร (กอ) อาคารปฏิบัติการแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์ (แปรรูป) อาคารปฏิบัติการเกษตรและอาหาร อาคารปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร (PD) อาคารวิทยาศาสตร์ (วท) อาคารวิทยสโมสร (ศว) อาคารปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อาคารปฏิบัติการสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุข) อาคารปฏิบัติการสาขาจุลชีววิทยา อาคาร ป.อาหาร 1 อาคาร MECHANICAL ENGINEERING (ME) อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 1 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 3 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 4 อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 5 อาคารปฏิบัติการหุ่นยนต์และระบบปฏิบัติการอัตโนมัติ โรงผลิตน้ำดื่ม พิตเนส กองพัฒนานักศึกษา สระว่ายน้ำ ศูนย์อาหารเรือนแพ ศาลาพิบูลภักดี ห้องประชุม ท.210 ห้องประชุม ท.308 ห้องประชุม ท.309 ห้องประชุม ท.410 ห้องประชุม IT ชั้น 2 ห้องประชุม ฉ.401 ห้องประชุม ฉ.801 HUSO Conference 1 HUSO Conference 2 HUSO สโลปชั้น 2 สระน้ำทะเลแก้ว ห้องประชุม กบ. ห้องประชุมใหญ่ชั้น 2 ห้องประชุมใหญ่ชั้น 3 ห้องประชุม ม. (มหาวิทยาลัยราชภัฏ) ห้องประชุม 5112 ห้องสโลปชั้น 2 (คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม) ห้องประชุม PIBUL 216 ห้องประชุม 450 ที่นั่ง (คณะวิทยาการจัดการ) ห้องประชุม 500 ที่นั่ง (อาคารพิบูลวิษณุ) ห้องประชุม 800 ที่นั่ง (อาคารพิบูลวิษณุ) ห้องประชุม 308 ห้องประชุม Meeting 1 ห้องประชุม Meeting 2 ห้องประชุม Meeting 3 ห้องประชุม Meeting Hall ห้องประชุม Mini Theater 1 ห้อง Training Room ห้องคาราโอเกะ 1 ห้องคาราโอเกะ 2 ห้องคาราโอเกะ 3 ห้องคาราโอเกะและ Netflix ห้องประชุม AFE 305 อาคารอนุบาล อาคารประถมศึกษา หอประชุมใหญ่

(สาธิต มรพส.) สปอร์ตโดม ลานกีฬาสาธิต ศาลาพิบูลวัฒนธรรม หอพักบุคลากรส่วนสนามบิน หอพักนันทนิเวศน์ (ส่วนวังจันทร์) หอพักราชพฤกษ์ (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักกาสะลองโซน a โซน b และโซน c (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 1 (ส่วนทะเลแก้ว) หอพักชมพูพันธุ์ทิพย์ 2 (ส่วนทะเลแก้ว) อาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ (กศ) หอประชุมศรีวชิรโชติ หอพักกัลปพฤกษ์ อาคารคหกรรมศาสตร์ อาคารวิทยาศาสตร์ 2 อาคารปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพ อาคารศูนย์การศึกษาพิเศษ อาคารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาคารคณะวิทยาการจัดการ อาคารคณะครุศาสตร์ (อาคาร 2)

5. ความหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญญา, ความรู้

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญญา ความรู้ มีจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ อาคารพิบูลวิญช์ อาคารที่ปวิญช์

6. ความหมายอื่น ๆ

ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความหมายอื่น ๆ มีจำนวน 4 ชื่อ ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อทะเลแก้ว หอพักนันทนิเวศน์ (ส่วนวังจันทร์) หอพักบุคลากรส่วนสนามบิน อาคารเวียงแก้ว

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 103 ชื่อ พบกลวิธีทางภาษาในการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยการใช้คำประสมมากที่สุด จำนวน 39 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 37.86 เนื่องจากการประสมคำเป็นวิธีการสร้างคำขึ้นมาใช้ใหม่เพื่อให้มีคำใช้เพิ่มมากขึ้น สำหรับการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามนั้น นิยมนำคำไทยกับคำบาลีสันสกฤตมาประสมกันเป็นชื่อเรียกอาคารและสถานที่ โดยคำบาลีสันสกฤตเป็นคำที่มักจะนำมาใช้ในการตั้งชื่อต่าง ๆ ของคนไทย เนื่องจากมีความหมายที่ดีและบางคำยืมมาใช้อยู่ในภาษาไทยจนคุ้นเคย หรือคิดว่าคำนั้น ๆ เป็นคำไทย เช่น คำว่า อาหาร ดังนั้นจึงมีการนำคำบาลีสันสกฤตมาใช้ประสมกับคำไทยแท้จนเกิดการสร้างคำใหม่ขึ้นมาใช้ เช่นเดียวกับชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของจิตตภา สารพัดนึก ไชยปัญญา (2564, น. 41) เรื่องที่มาและรูปเขียนที่เปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาหน่วยศัพท์ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตที่ใช้ในการตั้งชื่อว่า “หน่วยศัพท์ในชื่อมีทั้งหน่วยศัพท์ที่มาจากภาษาบาลี หน่วยศัพท์ที่มาจากภาษาสันสกฤต และหน่วยศัพท์ที่มาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต มีมากกว่าชื่อที่มีหน่วยศัพท์ในชื่อ

ที่มาจากภาษาไทยหรือภาษาอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยศัพท์ในชื่อที่มาจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเป็นหน่วยศัพท์ที่มีเสียงไพเราะ เป็นหน่วยศัพท์ที่ไม่แปลกเกินไปและออกเสียงได้ไม่ยาก นอกจากนี้ยังมีความหมายเป็นไปในทางที่ดีหรือเป็นมงคลอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าหน่วยศัพท์ในชื่อไม่ว่าจะมีที่มาจากภาษาบาลีหรือภาษาสันสกฤต โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นหน่วยศัพท์ที่ปรากฏในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยศัพท์เหล่านี้เป็นหน่วยศัพท์ที่ใช้อยู่ในภาษาไทยมานานจนกลายเป็นคำยืมในภาษาไทย จึงเป็นคำที่คนไทยคุ้นเคยในการออกเสียง ในการเขียนและเป็นคำที่พจนานุกรมฯ ได้ให้ความหมายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นความหมายในทางที่ดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงอาจทำให้ผู้ที่ตั้งชื่อตัดสินใจเลือกใช้คำยืมภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเหล่านี้ในการตั้งชื่อ เพราะได้ทั้งรสคำที่ไพเราะและรสความที่ดี”

รองลงมาพบการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ที่เป็นจำนวนนับ จำนวน 24 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 23.30 โดยการใช้จำนวนนับเป็นชื่ออาคารและสถานที่โดยตรงจะทำให้จดจำอาคารได้ง่ายและแสดงถึงลำดับของอาคารที่สร้างขึ้นก่อนหลัง นอกจากนี้บางอาคารมีห้องจำนวนมากจึงจำเป็นต้องตั้งชื่อห้องในลักษณะที่เป็นจำนวนนับ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและเป็นที่น่าสนใจตรงกันของผู้ที่มาใช้งาน ส่วนการใช้จำนวนนับต่อท้ายชื่อเรียกอาคารและสถานที่นั้น เหมาะกับอาคารและสถานที่ที่มีมากกว่า 1 แห่ง

นอกจากนี้การตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นิยมใช้ชื่ออาคารและสถานที่ที่มีจำนวนพยางค์ 6 พยางค์ มากที่สุด 22 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 21.35 จากการศึกษาพบว่า การตั้งชื่อที่มีจำนวน 6 พยางค์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นชื่อที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งานของอาคารและสถานที่ เป็นการบ่งชี้ว่าอาคารหรือสถานที่นั้น ๆ ใช้สำหรับกิจกรรมใด ซึ่งช่วยสื่อความหมายได้ตรงตามความหมายที่ต้องการ หากตัดจำนวนพยางค์ออกจะทำให้สื่อความหมายไม่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา ธรเกียรติ (2555, น. 1) เรื่อง ทศนคติการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์ของคนไทย พบว่า “ปัจจุบันแนวโน้มในการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์มีมากขึ้นกว่าในอดีตเพราะต้องการให้มีความหมายที่ดีและมีความหมายตามที่ต้องการ หากตัดจำนวนพยางค์ออกไปจะทำให้ไม่ได้ความหมายตามต้องการ”

ส่วนกลวิธีทางความหมายในการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม นิยมตั้งชื่ออาคารและสถานที่ให้มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งานมากที่สุด จำนวน 89 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 86.40 เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีอาคารและสถานที่จำนวนมากจึงจำเป็นต้องตั้งชื่อให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้งานรับรู้และเกิดความเข้าใจ

ตรงกันว่า อาคารหรือสถานที่แต่ละแห่งมีไว้ใช้งานเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น จัดการเรียนการสอน การประชุม การฝึกปฏิบัติ การออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬา เป็นต้น อีกทั้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสับสน โดยเฉพาะชื่ออาคารหรือสถานที่บางแห่งที่มีชื่อซ้ำกันจึงต้องใส่ตัวเลขกำกับต่อท้ายชื่อด้วย ดังนั้นการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจึงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้งานมากที่สุด

รองลงมาพบการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชพรรณไม้จำนวน 8 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 7.76 โดยการนำพืชพรรณไม้ที่มีดอกสีส้มสวยงามในประเทศไทยมาตั้งเป็นชื่ออาคารและสถานที่ เนื่องจากพรรณไม้เหล่านี้เป็นต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา มีลักษณะดอกที่สวยงาม ซึ่งช่วยสร้างความสุขและความสดชื่นให้แก่ผู้พบเห็น มีความหมายเป็นสิริมงคลตามความเชื่อ และใช้ประกอบในงานพิธีกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณญา ติวานิพัทธ์ (2567, น. 354-355) เรื่อง การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล : กลวิธีสร้างคำ ความหมาย ทศนคติและความเชื่อ พบว่า กระบวนการสร้างความหมายเป็นวิธีการสื่อสารกันระหว่างผู้ตั้งชื่อกับผู้รับรู้เกี่ยวกับชื่อ โดยชื่อพันธุ์ไม้มงคลที่ตั้งขึ้นเพื่อให้ความหมายเป็นสิริมงคลถือเป็นลักษณะเด่นที่พบมากที่สุด โดยคำที่มีความหมายเป็นสิริมงคลสามารถแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ คำที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง คำที่แสดงถึงความโชคดี คำที่แสดงถึงความร่ำรวย คำที่แสดงถึงการมีอำนาจบารมี คำที่แสดงถึงการมีความสุข และคำที่แสดงถึงการชนะ นอกจากนี้พันธุ์ไม้มงคลถือเป็นประเพณีวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง สอดคล้องไปตามความเชื่อและวิถีชีวิตของผู้คนตามแต่ละพื้นที่ แต่ละยุคสมัย กลายเป็นชุดความเชื่อที่ผู้คนในสังคมไทยโดยทั่วไปยอมรับกัน ดังนั้นชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามส่วนหนึ่งจึงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชพรรณไม้

จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีวิธีการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ที่มีความหลากหลาย เห็นได้จากกลวิธีทางภาษาโดยการนำคำสมาส คำประสม คำทับศัพท์ จำนวนนับและอักษรย่อ มาสร้างเป็นชื่อเรียกอาคารและสถานที่ ซึ่งชื่ออาคารและสถานที่โดยมากจะเป็นชื่อที่มี 6 พยางค์ ส่วนกลวิธีทางความหมาย ชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้สื่อความหมายที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่จะมีความหมายที่สื่อไปถึงลักษณะการใช้งานเป็นสำคัญ ดังนั้นในด้านความหมายของชื่ออาคารและสถานที่จึงยังไม่สื่อความหมายให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาทบทวนวิธีการตั้งชื่ออาคารและสถานที่อื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทบทวนวิธีการตั้งชื่ออาคารและสถานที่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- จิตตภา สารพัดนึก ไชยปัญญา. (2564). ที่มาและรูปเขียนที่เปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษา หน่วยศัพท์ภาษาบาลีและสันสกฤตที่ใช้ในการตั้งชื่อ. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 29(1), 26-47.
- ชุตินา ช่างขำ. (2559). การวิเคราะห์ที่มาและลักษณะของคำที่ใช้ในการตั้งชื่ออาหารจาก *สารานุกรมวัฒนธรรม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- นันทนา รณเกียรติ. (2555). ทศนคติการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์ของคนไทย. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*, 31(1), 1-19.
- ปณชญา ศิวานินพัทธ์. (2567). การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคล: กลวิธีสร้างคำ ความหมาย ทศนคติและความเชื่อ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 14(3), 347-359.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2566). *ประวัติมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. สืบค้นจาก https://psru.ac.th/index.php/history_psru_th/
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรัตน์ บุตระเพชร, ปฐมชนก ภูทิพย์, ศิริินภา ไกรศรี, ปวีณนุช โสรกกนิษฐ์ และนภัทร อังกูรสินธนา. (2560). การตั้งชื่อโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 14 เรื่อง ตามรอยพระยุคลบาท เกษตรศาสตร์กำแพงแสน (น. 1539-1546)*. นครปฐม: กองบริหารวิชาการและนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- วิกิพีเดีย. (2567). ชื่อ. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ชื่อ>
- วิเชียร เกษประทุม. (2558). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.